

met steun van:

BIJ DE HAND

Wijkkrant Historisch Centrum

Den Cleynten en den Grooten Biecorff, een reis door het verleden

Dit gebouw aan de Eiermarkt 13/15 heeft een boeiende geschiedenis die we hier graag aan de lezers van Bij de Hand, wijkkrant historisch centrum, vertellen. Op het dak van het gebouw staan er vier Egyptische beelden met toorts in de hand. Twee aan de voorkant en nog twee aan de kant van het binnenplein, die je tijdens werkuren daar kan gaan be-

kijken. Dit zijn replica's van de beroemde 'Ange porte torchère' van de Franse beeldhouwer Marturin Moreau.

> lees verder op pagina 2

Onze 900 jarige parochiekerk, nu kathedraal: te (her)ontdekken!

Een herinrichting in onze kathedraal brengt de historische altaarschatten van onze middeleeuwse gilden beter in beeld. Deze kunstwerken vinden op hun nieuwe plaats een historisch zinvolle context. Inwoners van de provincie Antwerpen genieten er gratis inkom. Ook de raadselachtige kunstwerkjes van de hedendaagse schilder Enrique Marty kan je nog tot november bewonderen!

> lees verder op pagina 4

Japonisme gekoesterd in De Gouden Ram

Het woord "Japonisme" verwijst naar de toepassing van Japanse motieven in de Westerse schilderkunst en design. Vanaf eind 19e eeuw tot iets na de eerste wereldoorlog was dit een echte rage. Diverse Wereldtentoonstellingen brachten Japanse gebruiksvoorwerpen zoals waaiers, kimono's, gelakte voorwerpen, en interieurstukken zoals kamerschermen bij het begoede publiek van die tijd. "De Gouden Ram" aan de Suikerrui bezit een authentiek Japans interieur dat er in 1901 werd aangebracht.

> lees verder op pagina 5

Basketten in de wieg van het Antwerpse basketbal

Dat de wieg van het Antwerpse basketbal op de Veemarkt stond, weet ondertussen elke basketballiefhebber uit de Koekenstad. Het was de thuis haven van het toenmalige Zaziko (Zakstraat – Zirkstraat – Koepoortstraat), waarin bekende spelers als Willy Steveniers en Theo Hillen in de jaren 50 furore maakten. Het

hoeft dan ook niet te verbazen dat als er "retrobasket" op het menu staat, de Veemarkt de "place to be" is.

> lees verder op pagina 11

INKIJKEXEMPLAAR

Wil je de wijkkrant lezen waar en wanneer je maar wil?

LEES GRATIS OP WWW.BIJDEHAND.BE

Reis mee door het verleden..

Het heeft een tijdje geduurd eer er gebouwd werd op de Corte Meere, het gebied dat we nu de Eiermarkt noemen. In de elfde eeuw lag het terrein immers nog buiten de Antwerpse handelsnederzetting. Maar zelfs toen het gebied binnen de stadsgrenzen kwam te liggen, bleef het nog lang een laaggelegen drassige plek. Vlakbij lag de Houtmeere (de huidige Meir), een stilstaande plas water waar hout werd aangevoerd. Het duurt tot de dertiende eeuw voor de Corte Meere gebruikt werd als veemarkt. Wanneer op het einde van de veertiende eeuw, de veemarkt verhuist naar het gekende plein aan de Sint-Pauluskerk, is er eindelijk ruimte voor bebouwing.

Het is een zekere Claus Gillis die in 1479 op de Oude Veemarkt twee huizen met tuin en achterhuis koopt en tien jaar later ook het aanpalende huis 'De Aren'. Het is vanaf die periode dat voor het eerst de naam Biecorff valt. Claus was namelijk een 'was-senkeersmaker' en behoorde tot het ambacht van de meerseniers (han-

delaars-winkeliers). Hij had in één van deze huisjes zijn kaarsenatelier. Kaarsen werden in die tijd uitsluitend uit bijenwas gemaakt. Het is dus best aannemelijk dat onze kaarsenmaker een aantal bijenkorven in zijn tuin had staan. Vermeldenswaard is dat Claus de vader was van Pieter Gillis, een humanist die nauwe banden had met Erasmus en Thomas More. Men neemt aan dat Pieter in dit huis geboren is. Zowel Erasmus als More waren te gast in dit huis. Meer nog, het beroemde boek Utopia heeft Thomas More opgedragen aan zijn vriend Pieter Gillis. (lees ook: <https://bijdehand.be/waarom-thomas-more-voor-antwerpen-koos/>)

In de zeventiende eeuw was er de hype om huizen samen te voegen tot grote patriciërshuizen in de stijl van Italiaanse palazzo's. Denk maar aan het Rubenshuis aan de Wapper en het Rockoxhuis in de Keizerstraat. Ook de twee gotische huizen van de Biecorff worden dan verbouwd tot één grote wooneenheid. Het geheel reikte tot aan de achterliggende Vleminckxstraat.

Het marktplein ervoor kreeg toen een openbare waterpomp bekroond met een kleurrijk beeldhouwwerk van Teun de Eierboer. Het originele beeld moet je vandaag in het MAS zoeken. Het beeldje dat je nu recht tegenover huis den Biecorff ziet is een replica uit 1909, dat inmiddels ook beschermd is.

Voor de volgende ingrijpende verbouwing is het wachten tot 1829 wanneer de woning gekocht werd door een rijke suikerraffineur, Petrus Laermans. Het huis krijgt een grondige remake volgens de smaak van de tijd. De voorgevels worden vervangen door een bepleisterde bakstenen gevel. Het huis krijgt zo een sobere classicistische stijl. Wanneer in de tweede helft van de negentiende eeuw de kunstschilder Josephus Van Lil het huis koopt en er ook gaat wonen, maakt hij van zijn woonst een schilderij (zie foto). De mozaïekvloeren met de cadeceus-symbolen, -ofwel de staf van de God Mercurius-, dateren uit die periode. De Eiermarkt werd vanaf dan een drukke handelsbuurt dichtbij de grote handelsbeurs.

In 1991 ging een grondige en smaakvolle restauratie van start. De dienst archeologie stootte toen op twee historische afvalputten. In die putten wierpen de mensen vroeger hun etensresten, huishoudelijk afvalwater en kapotte huisraad.

Voedselafval leert ons heel wat over de voeding van de bewoners. De achteloos weggegooiden voorwerpen geven een unieke inkijk in het leven van vroeger: niet alleen dagelijkse serviezen in rood aardewerk, maar ook luxueuzer aardewerk in porselein en faience. Ook prachtig fijn glaswerk uit de zeventiende en achttiende eeuw hoorde bij de buit.

Ondertussen is dit een complex met handelszaken en kantoren. Lees zeker verder in Bij de Hand twee boeiende verhalen: van Bart De Clerck, met zijn tocht naar Compostela, en van Dr. Colemont, over darmkanker. Beiden hebben in de Biecorff hun kantoor!

Josephus Van Lil, schilderij eigen woning de Biecorff, 19e Eeuw

Carrefour Market Groenplaats blijft je dienen!

Heel wat burens maken zich zorgen na het vertrek van enkele grote retailers uit het Grand Bazar Antwerp shopping center. Er werden opknapwerken aan de Groenplaats aangekondigd, eerst voor dit jaar en nu voor "in de loop van" 2025. Ook is de planning van de noodzakelijke werken van De Lijn richting Linkeroever een extra zorg. Een gebrekkige coördinatie tussen deze twee grote werven kan immers het economisch leven rond de Groenplaats kelderen.

Daarnaast plannen de eigenaars van het shopping complex een volledige opfrisbeurt. De plannen hiervoor liggen nog niet vast maar de handelsfunctie blijft ook in de toekomst belangrijk. De handelszaken in het Grand Bazar Antwerp shopping center krijgen de kans om nu reeds een nieuw contract af te sluiten dat ingaat vanaf het einde van hun huidige handelshuur. Hierbij kunnen ze, indien hen dat goed uitkomt, ook een andere plaats in het shopping center ambiëren.

Om naar de toekomst van onze levensmiddelen aankopen te peilen, praatten we met Hafid Hammadi, zaakvoerder van de Carrefour Market Groenplaats. "Het grote aanbod in onze zelfbedieningswinkel, het vriendelijke personeel en de centrale ligging maken onze winkel tot een belangrijke speler voor vele buurtbewoners. In de stad haalt men vaker boodschappen op en in kleinere aankopen, vermits de verkeersluwe omgeving het moeilijk maakt grote volumes rond te sleuren. De ligging van onze winkel is dus een heel belangrijke drijfveer voor de omwonenden in het historisch centrum", verklaart de heer Hammadi. "Laat het heel duidelijk zijn: onze stadswinkel blijft haar talrijke klanten ook in de toekomst dienen. Het huidige huurcontract loopt tot 2026 en werd ook voor de toekomst ondertussen reeds vastgelegd. We willen op deze site de meer dan drieduizend aankopen per dag verder bestendigen.

Als een volledig geïntegreerde winkel in de Carrefour structuur doen we dat door grote inzet te bieden naar klanten toe. De dienstbaarheid van ons personeel, en dat geldt evenzeer voor

mij als zaakvoerder, willen we hoog houden. Communicatie met de klant is essentieel. En dat mag ook in het Antwerps!".

Voor het aanbod aan levensmiddelen in het centrum van Antwerpen is dit goed nieuws. De bereikbaarheid via de roltrappen van De Lijn op de Groen-

plaats is verre van ideaal te noemen. Maar de bereikbaarheid via de ingangen van het shopping center worden door de zaakvoerder van deze Carrefour winkel als een havik in de gaten gehouden. De roltrappen en de lift worden daarom daar steeds zo snel mogelijk hersteld bij een panne, maar vooral: ze worden goed onderhouden!

Wees slimmer dan oplichters!

Pas op voor:

- Phishing**

- Beleggingsfraude**

- Kluisrekeningfraude**

Maak nooit zomaar geld over
- Hulpvraagfraude**

Geld gevraagd? "Niet gebeld = geen geld"

Bescherm jezelf voor fraude
www.febelfin.be

Net 900 jaar Onze-Lieve-Vrouw parochiekerk

In de negende eeuw ontstond een eerste kleine kapel ten zuiden van de markt van Antwerpen. Deze Karolingische kapel werd in 1124, exact 900 jaar geleden, tot het Onze-Lieve-Vrouw kapittel omgevormd door de uittrekkende kanunniken uit het Sint-Michielskapittel. Toen verkreeg deze kerk haar parochiale rol voor ons stadscentrum. Snel daarna startte men met de bouw van een romaanse kerk en de huidige kathedraal werd er tussen de veertiende en de zestiende eeuw bovenop gebouwd.

In de Middeleeuwen hadden vele gilden in de zijbeuken van de kathedraal hun eigen altaar waarvoor deze ambachtsslui religieuze kunstwerken bestelden en bekostigden. Vaak werden scènes uit de Bijbel die verband houden met hun beroep hierop uitgebeeld. Schilderijen worden door de herinrichting verplaatst en beter gekaderd, contextueel en inhoudelijk. Zo werden in de buurt van de Onze-Lieve-Vrouw-Lof kapel, die je links van

het schip (centrale gedeelte) vindt, twee monumentale schilderijen geplaatst waarbij de Moeder Gods een rol speelt. Eerst zie je de aanbidding van de herders door de schilder Frans Floris en daarna de bruiloft van Kana. Dit laatste is een werk van Maarten De Vos en was het altaarstuk van de gilde van de wijntaverniers. Het veranderen van water in wijn is inderdaad een prima bijbels verhaal voor deze ambacht! Ook zijn twee kunstwerken opgesteld aan de kant van de Kapel van het Heilig Sacrament, aan de rechterkant van het schip. Het eerste schilderij beeldt de vermenigvuldiging van de broden af en dit werk van Ambrosius Francken I was door de Antwerpse bakkersgilde verworven. Net boven de plaats waar dit werk nu staat, zie je in de koepel ook recent ontdekte muurschilderijen met de typische symbolen van het bakkersambacht. Iets verder werd het laatste avondmaal van Otto van Veen geplaatst. Deze hofschilder van de hertog van Parma, ook bekend als Otto Venius, werd de leermeester van Pieter Paul Rubens en hofschilder van de aartshertogen Albrecht van Oostenrijk en Isabella van Spanje.

Naast deze intelligente herschikking van schilderwerken werd een antependium geplaatst onder de bekende werken van Rubens. Dat is een voorstuk/altaar dat traditioneel steeds onder een religieus schilderij te vinden was. De schilderijen van Rubens ogen dus nét iets meer 'als vroeger' dan voorheen.

Nog tot november kan je de kunstwerkjes van Enrique Marty bewonderen

Het Vleeshuis is 520 jaar! Van vleeshal tot Klank van de Stad ...

Na een roemrijk verleden als "Slagerspaleis van Antwerpen"(*) en daarna verval tot opslagplaats werd het Vleeshuis aangekocht in 1899 door de stad Antwerpen. Het oude gebouw werd toen door de stadsbouwmeester en architect Alexis van Mechelen grondig aangepakt. Met niet minder dan 105 500 papenstenen, zeg maar Boomse bakstenen, werd de buitenschil hersteld. De gevels en muren dienden met nieuwe ijzeren staven en 202 500 klampen aan elkaar bevestigd.

In 1913 kreeg het gebouw een nieuwe bestemming: het werd vanaf dan een bijgebouw van het Museum voor Oudheden, dat in Het Steen is gevestigd. Het kreeg de naam "Museum voor Toegepaste Kunst". De 'Vleeshuiscollectie' was een diverse verzameling van historische, archeologische en

militaire voorwerpen. Bij de opening van het MAS verhuisde deze collectie naar het MAS depot. Na 2006 werd het Vleeshuis het 'Museum Vleeshuis - Klank van de Stad': aan de hand van een unieke collectie historische muziekinstrumenten en -objecten vertelt het de geschiedenis van 800 jaar muzieklevens in Antwerpen en Vlaanderen.

Weldra zijn, na honderd jaar, opnieuw uitgebreide werken aan het Vleeshuis gepland. De opstart van deze werken wordt voorzien voor 2025. De plannen zijn al bekend. Alle zeven verdiepingen worden toegankelijk voor het publiek. De hoofdinkom wordt verlegd naar de Scheldezijde en wordt verrijkt met een onthaalzone en museumwinkel. De vroegere markthal van de beenhouwers wordt als "Stadshal" een uitnodigende ruimte voor verbinding met onze wijkbewoners. Hogere

verdiepingen bieden onder meer een vernieuwd muziekmuseum, ateliers en workshopruimtes. Nieuwe trappen en lift zorgen voor betere toegankelijkheid.

Vanaf maart vind je in een kleine focusexpo 'Zes eeuwen Vleeshuis, een muzikale reis' niet alleen info over het rijke verleden van het Vleeshuis maar ook de restauratie- en toekomst-

plannen. Bij dit belangrijk renovatieproject wil men de overlast voor de buurt zoveel mogelijk beperken en is de communicatie met omwonenden zeer belangrijk. Onze wijkkrant zal dus zeker haar lezers verder op de hoogte houden!

Tip van de redactie: dit jaar is er nog volop tijd om van de huidige inrichting van het Vleeshuis te genieten! Schrijf je dus nog snel in voor de 'Woensdagklanken' concertreeksen en de nieuwe "achter de schermen" rondleidingen.

(*)"Het Vleeshuis, slagerepaleis van Antwerpen" is de titel van het historisch oeuvre van historicus en auteur Jan Lampo over dit monument. Dit boek werd uitgegeven bij het Davidsfonds in 2004. De historische achtergrond van het Vleeshuis in ons artikel is in belangrijke mate schatplichtig aan dit prima gedocumenteerd boek.

<https://museumvleeshuis.be/nl/klar-voor-de-toekomst>.

Schepen Nabilla Ait Daoud en Rose-Marie Pype, uitgever Bij De Hand, tonen de nieuwe exporuite die zal ontstaan

Japonisme gekoesterd in De Gouden Ram

Rechtover DIVA, het Antwerpse diamant- en zilvermuseum, vind je De Gouden Ram. De geklasseerde gevel met haar prachtige barokke poort maakt van deze familiezaak een erfgoedjuweeltje van de Suikerrui. De wijkkrant ging er op ontdekking uit en werd hartelijk begroet door zaakvoerder en eigenaar Patrick In Het Panhuis. Een mooi portret in de winkel herinnert aan zijn moeder die met haar collectie schelpen de basis legde voor de zaak die ondertussen evolueerde tot een kwalitatieve leverancier in ruwe en tot juwelen bewerkte natuur- en edelstenen. Ook dochter Zoë en zoon Mattias zijn volop in de zaak betrokken.

"Toen we dit gebouw kochten in 1959 troffen we een prachtige Japanse zaal aan op de eerste verdieping. De aankleding bleek te dateren uit de negentiende eeuw." En Patrick vervolgt: "De mezzanine ingericht met authentieke Japanse interieurelementen bereik je via een meesterlijke bordes-trap opgebouwd uit rozenhout met houtverbindingen, dus zonder nagels of vijzen. We houden dit prachtig interieur in

eer en stellen er onze topstukken ten toon."

v.l.n.r. Mattias, Zoë en Patrick In Het Panhuis

Het was de uit Nederland afkomstige apotheker Klaas Jan Cupérus die aan de Suikerrui in 1823 een drogisterij en handel in thee en koffie startte. De theehandel Cupérus & Fils zou als eerste Belgische zaak thee rechtstreeks uit China importeren en was prominent aanwezig op de Wereldtentoonstellingen van 1885, 1894 en 1930 die in Antwerpen plaatsvonden. Naast thee- en koffie verkocht men exotische kruiden en ook gebruiksvoorwerpen uit

China en Japan. In de winkel was op de eerste verdieping een verbruiksalon in het Japans decor ondergebracht. De bouwaanvraag dateert van 1901. De achterkleinzoon Cupérus verhuisde de zaak in 1926.

"De prachtige plafondversiering bestaat uit beschilderd glas op de vlakke delen en beschilderde zinkdelen bij de gebogen randen. Hier is ook een verborgen ruimte in een balk waar wellicht opium in gesmokkeld werd." weet Patrick ons te vertellen. "Het hele Japanse interieur zou uit Kyoto per zeilboot naar Antwerpen zijn gebracht op het einde van de negentiende eeuw."

De inrichting stamt uit de Tokugawa-Shogunaat periode, die ook Edo periode wordt genoemd. Het "Mon" of embleem van de Tokugawa clan is op de balken te zien. Het interieur is een uitzonderlijke getuige van de periode van het Japonisme in onze stad. Klanten en bezoekers aan het historisch centrum kunnen deze pracht bezoeken met dank aan de gastvrije familie In Het Panhuis.

Robuust!, onze duurzame buurtwinkel

In de Reyndersstraat 2, vlakbij de Hoogstraat, bevindt zich de concept-store "Robuust!", waar je terecht kan voor lokale, biologische en eerlijke voeding. Benjamin Vermeir nam in 2021 deze zaak over van Savina Istas, de oprichtster, en breidt het assortiment verder uit.

Robuust! is een officieel en gecertificeerd bio-verkooppunt in het historisch centrum.

Naast de bekende voedings- en drogistrijgoederen in bulk, aangeboden onder het verpakkingsvrijconcept van deze winkel, kan men ook er terecht voor een brede keuze aan producten. Zo vind je er inheems geteelde micro-greens, alcoholvrij bier, shotjes ginger-wasabi, bio groenten uit bomma's tijd (zoals schorseneren) en super lekkere sesamololie. Er zijn veel aangename verrassingen in het assortiment te ontdekken.

Klanten worden verder geholpen door de twee trouwe medewerkers Steven en Gerdje.

Benjamin en zijn team zijn steeds te vinden voor suggesties en feedback.

Hoewel recyclage in België succesvol te noemen is, betreft dit vooral de gemakkelijk te recycleren verpakkingen. Samengestelde verpakkingen, bijvoorbeeld deze gebruikt in drogistrij, cosmetica en tandpasta, zijn veel moeilijker te recycleren vermits ze uit verschillende lagen bestaan om de

Robuust! buurtwinkel

geur- en smaakstoffen te bewaren. Het concept van een verpakkingsvrije winkel wil hieraan verhelpen.

Het "Robuust"-concept is simpel uit te leggen in 4 stappen: 1) Je brengt je eigen "container(s)" mee naar de winkel. Dit kunnen bv. bokalen of plastic potjes zijn. 2) Je weegt je "container(s)". 3) Je vult je container(s) met het product of producten die je wil. 4) Je aankopen worden gewogen aan de kassa en het gewicht van de "container(s)" wordt afgetrokken. Je betaalt dus enkel voor het nettogewicht van je aankopen.

In deze buurtwinkel zijn duurzaamheid en circulaire economie geen loze woorden. Door hergebruik van ver-

pakkingen en de verkoop van lokale producten met lagere transportemissies biedt de buurtwinkel Robuust! haar klanten een mooi milieuvoordeel.

Voedingsproducten zoals currysalade, falafel, confituren en kazen of vegan préparé, waarbij hygiëne vooraan staat, worden aangeboden in de koeeling in hun aanbevolen verpakking.

Tot nu heeft Robuust! bijna 1 miljoen verpakkingen vermeden. Het jaar 2024 wordt een bijzonder jaar voor deze zaak, want dan viert Robuust! zijn 10-jarig bestaan.

En dat zal niet onopgemerkt gebeuren, weet Gerdje ons te vertellen.

Stedelijk erfgoed voor onze inwoners in ere houden?

De Oude Beurs

De erbarmelijk toestand van de Oude Beurs in de Hofstraat, nochtans top Antwerps erfgoed, doet ons pijn. Na meer dan tien jaar leegstand werd deze onroerende erfgoed parel gedurende enkele jaren benut door jonge kunstenaars van de vereniging voor amateurkunsten FAMEUS in het kader van een artistiek project genaamd "GAST".

Ondertussen wordt het oudste beursgebouw alweer enkele jaren verwaarloosd en is het is opnieuw in verval. Het is weerom ten prooi gevallen aan vernieling door weer en wind, door het duivenbestand en welig tierend onkruid.

Godshuis Somers aan de Wolstraat

Het godshuis Somers werd in 1895 opgericht door het Bestuur der Burgerlijke Godshuizen, naar aanleiding van een gift door de koopman Louis Jean Joseph Somers (Berchem, 1823 - Antwerpen, 1895). Deze liet bij testament twee huizen na in de Wolstraat op voorwaarde dat er een liefdadige instelling bleef gevestigd.

Toen het kunstenaarscollectief Ercola 52 jaar geleden de stad aanbood, om het pand te betrekken, stond het al geruime tijd te verkommeren. Korte huurovereenkomsten volgden elkaar op. Noodzakelijke restauraties en renovaties werden voortdurend uitgesteld door de eigenaar, de stad Antwerpen. De huurders onderhielden het complex naar best vermogen, maar konden niet verhinderen dat de tand des tijds toch voor aftakeling zorgde.

AG Vespa, vastgoedpoot van stad Antwerpen, wil nu de huurovereenkomst met de Ercola bewoners beëindigen omwille van "dringende noodzaak tot renovatiewerken". Tegelijk wil AG Vespa dit onroerend goed "valoriseren". Deze combinatie doet de wenkbrauwen fronsen. Na het eerst niet uitvoeren van noodzakelijke werken, lijkt de opzeg door stad Antwerpen aan de Ercola kunstenaars een beleidsbeslissing die - de facto - niet gebaseerd is op respect voor erfgoed van de stad. Ook het aanwenden van dit complex voor het sociale weefsel van de stad volgens de testamentaire bepaling lijkt niet langer gewaarborgd.

Terechte vragen blijven onbeantwoord

Recent nog werden enkele terechte vragen gesteld in de Gemeenteraad. Waarom moet het pand aan de Wolstraat 31 thans zo dringend gevaloriseerd te worden? En wat houdt die "valorisering" precies in? Verkoop of verhuur, vóór of na renovatie? Wat met de voorwaarde die de erflater heeft opgelegd bij de schenking, namelijk het feit dat het pand een sociale functie dient te behouden? Hoe valt

dit te rijmen met een mogelijke verkoop van het pand? Het pand is reeds sinds midden 1981, dat is ondertussen bijna 45 jaar geleden, beschermd als onroerend erfgoed. Welke inspanningen heeft de stad al die tijd gedaan om het monument in een goede staat te houden? Deze vragen, van de oppositie, bleven onbeantwoord.

Om een en ander aan te klagen werd recent een actiecomité opgericht. Een druk bijgewoonde manifestatie ter plekke, ondanks een dreigende storm op 22 februari, zette de eisen kracht bij. Het gaat daarbij niet enkel om het teloorgaan van waardevol Antwerps erfgoed, maar eveneens om respect voor de toekomst van de huidige bewoners die nu in de kou komen te staan!

In onze wijk zijn er bijzonder weinig locaties die de overheid voor lokale mensen en/of verenigingen openstelt. Het District Antwerpen beschikt met de Oude Beurs en het Godshuis Somers over twee historische plekken die een invulling van één van haar eigen doelstellingen, nl. "het gemeen-

schapsgevoel te bevorderen", mogelijk maken.

Restauratie is dan wel noodzakelijk, maar men slaat meteen ook twee vliegen in één klap: erfgoed gaat niet teloor én komt ten dienste van de buurtbewoners.

We nodigen onze lezers van het historische centrum uit, om mee na te denken over initiatieven, die in beide panden kunnen opgestart worden ter versterking/verdichting van de buurt. Zelf denken we aan een ruilplatform voor gereedschap allerhande (deeleconomie!), een rustige en aangename leesplek, een groene koelteplaats in de binnentuinen, kinderopvang, justitiehuis, diverse ateliers voor kleine herstellingen, een zaaltje om voordrachten te houden, hobby kamers, vergaderruimtes, noem maar op. Ideeën zijn welkom.

Godshuis Somers, Wolstraat

Van Antwerpen naar Santiago de Compostela: ¡Vamos!

Bart De Clerck

Bart De Clerck, communicatie-expert, houdt oprecht van hartje Antwerpen. Zijn communicatiebureau Com-Fort ligt in het historisch pand De Biecorff aan de Eiermarkt. Met dank aan zijn professionele achtergrond in de journalistiek vloeiden uit zijn pen enkele vlot leesbare boeken, met onder meer: "De Rest is Parking: waarom de Antwerpenaren zo Antwerps zijn". Verheugd vernemen we dat onze jonge wijkkrant van het historisch centrum "Bij de Hand" (gelukkig) zijn goedkeuring kan wegdragen! We praten met Bart over zijn recentste boek: ¡Vamos!. Hierin brengt hij boeiende gesprekken met negentien gedreven mensen. Om beurt vergezelden zij hem enkele dagen tijdens zijn voettocht van Antwerpen naar Santiago de Compostela.

Verdriet en verlies als aanzet

"Mijn goede vriend Philippe overleed aan darmkanker. Dat was een schok voor mij. In mijn jeugd was ik een tijdje in de Rioja streek om Spaans te leren en ik kwam toen in contact met mensen die de bekende pelgrimstocht, de "Camino", aflegden. Dat maakte veel

indruk op mij en het was mijn droom om deze tocht ooit zelf te ondernemen. Het was Philippe die mij op het hart drukte mijn droom niet meer voor mij uit te schuiven", vertelt Bart. "Gezien Philippe door darmkanker getroffen was, wou ik bij mijn pelgrimstocht eveneens deze ziekte en de organisatie "Stop darmkanker" (<https://www.stopdarmkanker.be/>) in de aandacht brengen".

Tussen Kerstmis 2022 en zijn vertrek naar Santiago de Compostela op 27 mei 2023 liep Bart als voorbereiding elk weekend twee maal een wandelafstand van 25 à 28 km. De tocht zelf duurde 96 dagen en hij laste maar één dag rust in! Tijdens zijn tocht werd hij aangemoedigd via Facebook en de webpagina van "Stop darmkanker". Niet minder dan twee paar sportschoenen met dikke zool (voor goede schokabsorptie) versleet Bart op zijn pelgrimage. Enkele problemen kon hij onderweg oplossen: voetproblemen met Isobetadine voetbaden en spijsverteringsstoring met Immodium.

"Ik was niet alleen gedreven door de uitdaging om deze tocht tot een goed einde te brengen. Het stappen bracht mij dicht bij mijn innerlijke zelf en stimuleerde mijn denken. Bovendien had ik diverse boeiende personen uitgenodigd om tijdens mijn tocht telkens twee dagen mee te stappen."

Bart vervolgt: " In ¡Vamos ! bracht ik nadien hierover verslag. De opbrengst van het boek gaat naar de werking

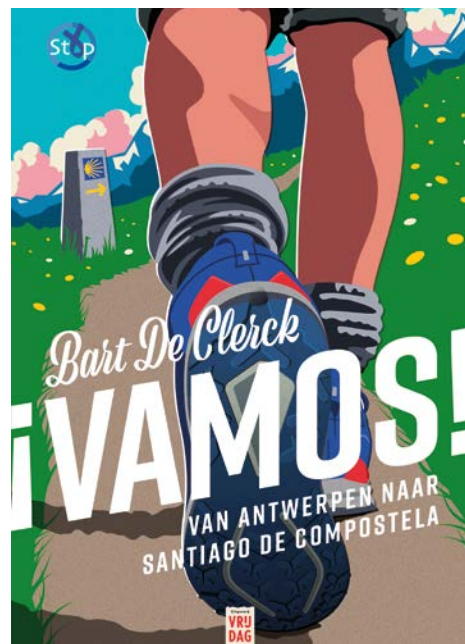
van "Stop darmkanker". De teller staat nu op ongeveer € 120.000. Zo is de cirkel rond. Ik merkte aan de eindmeet dat ik veel van de afgelegde weg vooral vanuit mijn hoofd beleefde maar in Santiago de Compostela braken vermoeidheid en emoties fel door. Op dat moment was mijn overleden vriend Philippe dichterbij dan ooit. Ik had het doel bereikt dank zij zijn aanzet tot het waar maken van mijn droom... "

Meer hierover vind je op:

https://www.gva.be/cnt/dmf20230629_93290969

<https://open.spotify.com/episode/IHcVTNNjY7NSeWeemmfwg>

<https://acties.stopdarmkanker.be/fundraisers/bart-de-clerck>

Kom je mee bouwen aan Bij de Hand?

De wijkkrant Bij de Hand is een product van vrijwillige en welwillende inwoners die enthousiast en zonder enig eigenbelang informatie uit het centrum van 't Stad wensen te delen.

De wijkkrant wil de sfeer in onze wijk capteren en het gevoel van betrokkenheid in en met het historisch centrum versterken.

Er zijn warme plaatsen beschikbaar in ons ondersteunend team voor buurt-

bewoners die hun talent(en) even willen inzetten voor onze wijkkrant. Administratief talent, krantjes helpen uitdragen, enkele cijfertjes bijhouden, enz. dat zijn enkele zaken waar we graag wat hulp van onze burens voor vinden. Bijkomende suggesties zijn natuurlijk ook heel welkom.

Met de steun van District Antwerpen voor de productiekosten slagen we er in om jou deze wijkkrant te bezorgen. Ook lokale bedrijven helpen ons door

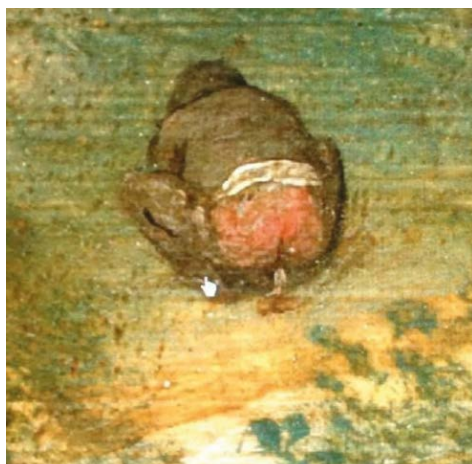
een extra hoeveelheid gedrukte krantjes te schenken en worden "uit sympathie" vermeld.

 BIJ DE HAND
Wijkkrant Historisch Centrum

Laat van je horen via het formulier:

<https://bijdehand.be/ben-je-een-enthousiaste-vrijwilliger/>

Poepsimpel en toch te weinig gebruikt: de gratis darmkanker test

Waar hebben we het over? Wel, over de tweede (!) meest voorkomende soort kanker bij vrouwen (na borstkanker) en de derde (!) bij mannen (na long- en prostaatcancer), namelijk: dikke darmkanker.

In de wand van de dikke darm komen soms poliepen voor. Ongeveer 2,5% ervan groeit uit tot een kwaadaardige kanker. Deze kanker geeft in het begin geen last en blijft vaak heel lang onopgemerkt, waardoor de behandeling vaak pas in een gevorderd stadium kan opgestart worden. Een licht bloedverlies in de stoelgang is een belangrijk signaal voor verder onderzoek.

Vlaanderen is bevoegd voor preventieve gezondheid en stuurt elke twee jaar een uitnodiging uit naar de leeftijdsgroep met grootste risico's, om de preventieve testkit te gebruiken. Mannen en vrouwen tussen hun 50e tot en met 74e jaar ontvangen deze testkit per post. Via de ingesloten retourenvelop stuur je een staal van je stoelgang uit het opvangpapier samen met een goed ingevuld deelnameformulier naar het laboratorium. Dank zij deze screening test is een opsporing mogelijk van licht, vaak ongemerkt, bloedverlies. Dat is een belangrijk signaal dat aangeeft dat je best verder onderzoek ondergaat. Zo er dan een vermoeden op darmkanker wordt vastgesteld, zal met de specialist een verdere behandeling worden opgestart. Een detectie in een vroege fase van darmkanker verhoogt je kans op genezing tot wel 90%! Waarom zou je dan deze (inderdaad "poepsimpele") screening niet uitvoeren wanneer je deze in jouw brievenbus ontvangt?

Dr. Luc Colemont, die er zijn levensmissie van maakt om deze efficiënte vroege screening op darmkanker bij onze bevolking bekend te maken, en die zo het aantal overlijdens door darmkanker fors heeft doen dalen, bespreekt met ons de laatste cijfers van het bevolkingsonderzoek. Pas eind december 2023 werden de deelnamecijfers voor 2022 bekend gemaakt. "Het deelnamepercentage in 2022 is nu amper 48,3%, we zakken dus tot onder de helft. In 2021 bereikten we nog een deelnamepercentage van 52,5%, wat eigenlijk ook bijzonder laag is voor deze eenvoudige en niet invasieve test. Nederland zit rond de 70%, wat voor Vlaanderen toch ook een haalbare kaart moet zijn? Wanneer we dit lage deelnamepercentage bekijken in de context van vergrijzing van de bevolking en de "verjonging" van darmkanker komt er een lawine van darmkankers op ons af."

Dr. Colemont roept de overheid op tot een sneller beschikbaar maken van de cijfers rondom deze kanker via een 'live darmkanker-dashboard' waar alle gegevens over deelname, opsporing, enz beschikbaar zijn voor het brede publiek. De data zijn er, hoe sneller en actueler deze bekend worden gemaakt hoe meer motivatie er kan gevonden worden tot deelname aan de preventieve tests. Waarom dus zo laat cijfers geven? Dat lijkt ons ook een terechte vraag!

"Zorgwekkend is dat de zg. 'jongere' bevolking, tussen 50 en 60 jaar, een nog lager deelnamecijfer vertoont", en Dr. Colemont vervolgt: "Ik hou mijn hart vast voor deze mensen die zich niet testen, vermits de eventueel niet ontdekte darmkanker nu ongemerkt verder zal evolueren naar een moeilijker te behandelen stadium."

Voor Antwerpen liggen de deelnamecijfers nog lager dan deze hierboven vermeld voor Vlaanderen. Antwerpen heeft slechts ... 37,7% deelname aan deze belangrijke preventietest!

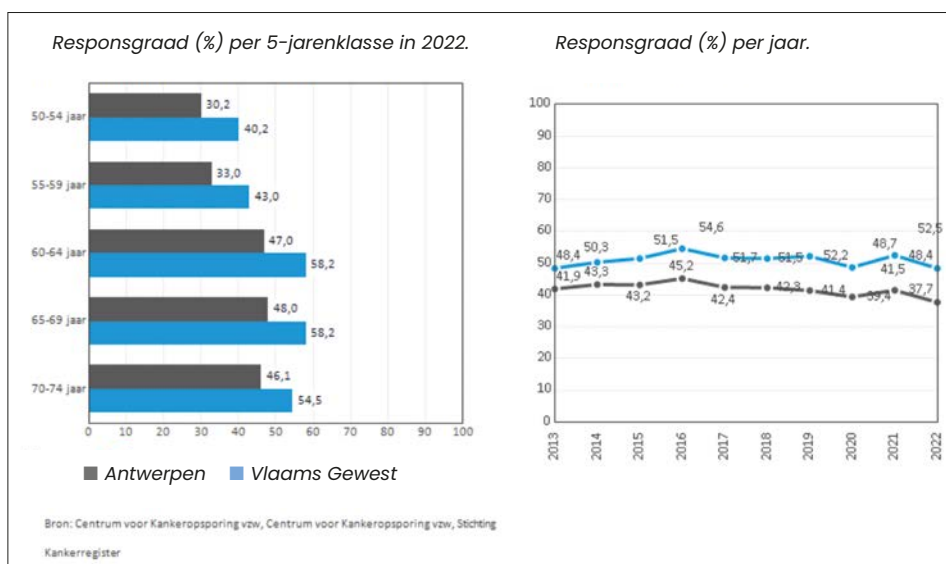
Daarom wil Bij de Hand haar lezers, die dit jaar de testkit ontvangen, aanmoedigen om deze zeker te gebruiken.

Lees het boeiende verhaal van Olivier, net 50 jaar geworden, over zijn ervaring!

Olivier, een toffe West-Vlaming die in Antwerpen is blijven 'plakken' na zijn studies vertelt op www.stopdarmkanker.be zijn wederaren na een allereerste deelname aan het bevolkingsonderzoek rond zijn vijftigste verjaardag. Dankbaar voor de vroege detectie organiseerde hij recent een fundraising voor het initiatief van Dr. Colemont. Hij nodigt elkeen uit om zijn voorbeeld te volgen en zeker de stoelgangtest uit te voeren.

Lees hier:

<https://www.stopdarmkanker.be/getuigenissen/80-olivier-w-50-jaar/>

Aandacht voor onze ouderen (en voor jou... later)

In de wijk "Historisch Centrum" van Antwerpen wonen ook mensen, échte mensen van nu, en niet zo weinig. Bijna een kwart van hen zijn senioren, inwoners ouder dan 60 jaar. Een aantal van hen wil bijdragen aan het beleid, vooral in aspecten die hen onmiddellijk aangaan. In de seniorenraad van het district Antwerpen vind je een groep van niet-partijgebonden (ervarings)deskundigen die de overheid adviseert inzake lokaal ouderenbeleid. Nu ook voor de gemeenteraadsverkiezingen van 13 oktober 2024.

Advies bij Antwerpse gemeenteraadsverkiezingen van 13 oktober.

Hoe kan het bestuur van het district Antwerpen er mee voor zorgen dat onze ouderen op een kwaliteitsvolle manier in deze buurt kunnen leven, participeren, zich handhaven en zich kunnen blijven ontplooiën?

British Museum

Vijf aandachtspunten

De seniorenraad van het district Antwerpen schreef een memorandum met aanbevelingen, met speerpunten voor een leeftijdsvriendelijk beleid in ons district. Hierin wordt gefocust op vijf aandachtspunten.

-Participatie:

De seniorenraad wenst erkenning als een permanente klankbordgroep in het lokale beleid en wenst in die hoedanigheid geraadpleegd te worden door het districtsbestuur.

-Communicatie:

De seniorenraad vraagt de communicatie te verbeteren met senioren die problemen hebben met de genomen digitalisering.

-Zorg:

De seniorenraad onderstreept het belang van concrete lokale maatregelen ter ondersteuning van de zorg voor de ouderen onder ons. Voorbeelden zijn de mantelzorgpremie, de premie voor kleine hulpmiddelen, preventie en opsporing van vereenzaming van ouderen, enzomeer.

-Openbaar domein:

De seniorenraad verwacht onder meer het verbeteren van de kwaliteit van de oversteekplaatsen op de openbare weg, het plaatsen van rustbanken en het vermijden van hindernissen op voetpaden voor die senioren (en andere burgers) die minder mobiel zijn.

-Cultuur:

De seniorenraad onderstreept het belang van senioren- en buurtverenigingen, die een belangrijke rol spelen bij het organiseren van culturele en vrijetijdsactiviteiten voor senioren, en vraagt voor deze organisaties effectieve ondersteuning vanuit het lokale bestuur om de eenzaamheid te bestrijden.

Het zijn stuk voor stuk positieve en constructieve beleidsadviezen voor het volgende stadsbestuur.

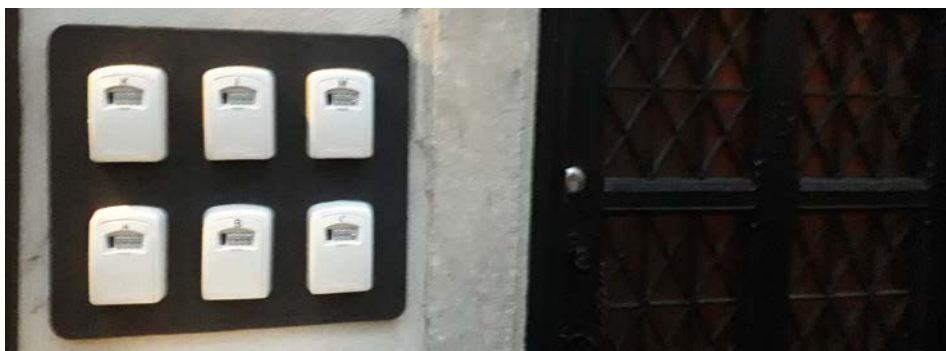
Praktisch

Wil u graag de volledige tekst van het memorandum (4 blz)?

Een mailtje naar ferre.weustenraad@gmail.com volstaat.

Duidelijk beleid voor deeleconomie toeristisch logies is een dringende noodzaak!

Een toename van huizen, die volledig voor kortstondig toeristische verhuur ingericht worden, is goed merkbaar in centrum Antwerpen. Deelplatformen, die bedoeld waren om in een vriendelijke sfeer een logeerkamer even kort te verhuren, worden momenteel professioneel misbruikt door fulltime verhuurders. De aantallen aangemelde vakantiewoningen en kamers stijgen snel, maar het toezicht door de overheid op deze verhueringen is versnipperd en ontoereikend. Toerisme, cultuur en bewoning kunnen in het historisch centrum hand in hand gaan, maar deze balans mag niet uit evenwicht raken! Waar men huurders uitzet om aan verblijftoerisme mee te doen, breekt men het sociale weefsel af. En, zeg nu zelf, wat is er leuk aan een onbewoond centrum?

In hoofde van eerlijke concurrentie en gelijke regels zal de Vlaamse hotel sector ongetwijfeld ook uitkijken naar een duidelijk, coherent én effectief gecontroleerd beleid op alle niveaus in Vlaanderen. De inwoners van het historisch centrum Antwerpen zijn via de lokale tewerkstelling betrokken partij bij de toekomst van onze hotelsector. Het stadsbestuur in Gent, ge-

confronteerd met dezelfde problemen als Antwerpen, signaleert dat ze de illegale vakantiewoningverhuur gaan aanpakken. Daar voerde men reeds een vakantiewoningstop in. In Amsterdam wordt een uniek nummer opgelegd aan elk aangeboden toeristisch logies. Een goed idee, lijkt ons, om transparantie voor de verschillende Vlaamse beleidsniveau's te verhogen.

Momenteel volstaan slechts een "aanmelding" en enkele minimale veiligheidseisen volgens het Vlaamse Logiesdecreet voor het aanbieden van logies op de deelplatformen. In de historische huizenrijen van de Antwerpse binnenstad kan een brand veroorzaakt in een onregelmatige toeristische verhuur tot een regelrechte ramp leiden... We houden ons hart vast en hopen dat er geen slachtoffers moeten vallen vooraleer deze problematiek stevig wordt aangepakt!

Een snel in te voeren maatregel kan onze overheid ook meer transparantie

bieden en beter toezicht waarborgen. Via een toegekend uniek nummer, kortom net als in Amsterdam, kan de (occasioneel) verhuurende eigenaar alle documenten, overzichtelijk gekoppeld aan dat uniek nummer, opladen in een overheidsdatabank. Zowel het federale, Vlaamse en lokale niveau kunnen dan de informatie per logies in zo'n databank nakijken en de controles op verhuur via de deelplatformen opvoeren tot hetzelfde niveau van de hotelsector. Denk hierbij aan controles op naleving van stedenbouwkundig attest (bestemming van het goed), geldig brandveiligheidsattest,

bewijs van brand- en woningverzekering, correcte BTW en fiscale aangiftes, enz.. Een logies zou pas via een deelplatform mogen worden aangeboden wanneer alle attesten en vergunningen, vereist voor elk bestuurlijk niveau, werden opgeladen en geldig zijn.

Zo zou een identificatienummer zeker kunnen bijdragen tot een eerlijk toeristisch aanbod. Momenteel is er in de toeristische sector immers geen "level playing field", dat betekent dat de spelregels niet voor alle deelnemers gelijk zijn!

Basketten in de wieg van het Antwerpse basketbal

Zondag van Pinksteren is het weer basketfeest op de Veemarkt!

Jaarlijks wordt op de zondag van Pinksteren, en dit jaar op 19 mei, in de schaduw van de Sint-Pauluskerk, een basketbaltoernooi voor veteranen georganiseerd. De vereniging die tekent voor het evenement heeft "De Geuzen". We vroegen voorzitter François "Swa" Suetens om tekst en uitleg.

"Voorzitter, voorzitter, ik hoor dat woord niet graag," wil Swa toch eerst kwijt. "We zitten met z'n vijven in het bestuur en iedereen is daar even belangrijk. Maar kom, als het kind maar een naam heeft zeker? Ik ben in die functie terechtgekomen, toen onze 'echte' voorzitter, Beer Pluym overleed. De Geuzen werden zo'n 50 jaar geleden boven de doopvont gehouden. Het beantwoordde eigenlijk aan een noodzaak. Oudere basketbalspelers, die in hun club 'afgeschreven' waren, om het met een lelijk woord te zeggen, wilden toch nog actief blijven. Maar waar? Met De Geuzen vingen we die lacune op."

"Om lid te worden diende je ouder te zijn dan 40 jaar. Mee aan de wieg stonden mensen als Marcel Schoeters, Martin De Volder, de gebroeders Jean en Jos Robeyn, Ronny Gillis, Jos De Buck en dan vergeet ik er nog enkele. Zelfs de voormalige doelman van den Beerschot, Jan Tomaszewski, "De Poolse held van Wembley", was ooit lid. Nog altijd komen we elke vrijdagavond bijeen om onze geliefde

sport te beoefenen, vroeger in de Expohal van Deurne, nu in Zwijndrecht." De Geuzen doen echter meer dan elke week bijeenkomen om hun geliefde sport te beoefenen.

"Om de herinnering aan de glorie van het Antwerpse basketbal levendig te houden, besloten we dertien jaar geleden om jaarlijks een veteranentoernooi te organiseren.

In onze ploeg traden kleppers aan als Ronny en Paul Bayer, Jef Claes, René Stevens, Eddy Lenaerts, Tony Vandebosch en Tienne Geerts." zo licht Swa toe." En dat kon/kan natuurlijk nergens beter dan op de Veemarkt. Het begon klein, maar inmiddels zijn we

aardig gegroeid. Thans tellen we immers zo'n 1200 à 1500 toeschouwers. Het toernooi is een beetje een begrip geworden!"

"Ook bij de volgende editie wordt het weer nostalgie troef. Naast de huidige ploeg van De Geuzen treden nog drie andere herenploegen in de arena en is er ook een dames wedstrijd. Jaarlijks van de partij is de veteranenploeg van 'Het Lichtje der Dokken', gekend café op het Eilandje. Een en ander staat garant voor een ganse dag spektakel, leute en plezier. Er wordt voorzien in een tapinstallatie, er zijn eetkraampjes, stoeltjes en een WC-wagen. Allen daarheen op zondag 19 mei, vanaf 10u, zou ik zeggen," zo besluit Swa.

Te beleven in onze wijk

Hier lees je de activiteiten voor deze lente 2024 waar burens welkom zijn en elkaar ontmoeten!

Voor Centrum Stad vind je voorstellen van de buurtwerking KoekenHartje, voor het Schipperskwartier nieuws van haar buurtvereniging en Het Stadsmagazijn uit onze wijk heeft ook veel leuk.

do. 18 april of 23 mei

Geleid bezoek in het kleinste museum van hedendaagse kunst in Antwerpen,

do. 18 april of 23 mei in de voormiddag: maak kans om mee te gaan door je persoonlijk aan te melden voor één van de twee data via koekenhartje@gmail.com voor eind maart 2024.

Meer dan honderd hedendaagse Belgische kunstenaars exposeren hun werk in de gangen van een gebouw van de Universiteit Antwerpen. Geert Lernout, voorzitter van de commissie Kunst op de Campus, zal een kleine groep van onze lezers op een begeleid bezoek vergasten. Slechts 15 individuele lezers kunnen mee op elk geleid bezoek, zij krijgen begin april bericht. Geen nieuws ontvangen? Niet getreurd: KoekenHartje blijft verder leuk aanbod voor lezers van Bij de Hand insturen.

24 maart 2024

Maak je buurt lente klaar! Op zondag 24 maart 2024.

Zorg samen met je burens voor een propere en groene straat! In samenwerking met District Antwerpen. Inschrijving voor buurtbewoners Schipperskwartier nog tot 18 maart mogelijk in de bekende krantenwinkel Klapkrant, Klapdorp 15

vanaf 2 mei 2024

Wandelrally van het Schipperskwartier, vanaf 2 mei zijn de boekjes te koop in de Klapkrant, Klapdorp 15! Antwoordbladen ten laatste inleveren op 5 september. Uitslag tijdens de Klapmarkt op 11 september. Winnaars worden per mail bericht.

Koninklijk Conservatorium Antwerpen

gratis maar verplichte aanmelding op de aangeduide e-mail

23 april 2024

Alchemy of the Elements: A Mystical Journey with Queimada, muziek en dans, di. 23 april om 18 uur.
Inschrijven: <https://www.stadsmagazijn.be/alchemy>

4 mei 2024

An Artist Is Born, vertelling met dans en muziek, za. 4 mei om 16 uur.
Inschrijven: <https://www.stadsmagazijn.be/anartistisborn>

22 mei 2024

The Artistic Vending Machine: muziek en zang, woe. 22 mei om 18 uur.
Inschrijven: <https://www.stadsmagazijn.be/artisticvendingmachine>

Kernredactie

Luc Van Puyvelde
Rudy Van den Bosch
Katinka Vrijens
Marion van der Horst
Paul Harding
Geert Lernout

Verantwoordelijke uitgever

Rose-Marie Pype,
Zilversmidstraat 31, 2000 Antwerpen

Vormgeving en druk

EPO, www.drukkerij-epo.be

Met dank aan

District Antwerpen

District
Antwerpen

**Bij de Hand
werkt aan
verbinding
met en in de wijk.**

**Uw inbreng is welkom
www.bijdehand.be**

UIT SYMPATHIE

wooninrichting

HOMELAND

europese en oosterse tapijten

Hoogstraat 35 - Antwerpen
www.homeland.be